

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/122/2024
Identifikačné číslo spisu:	4115232183
Dátum vydania rozhodnutia:	31.07.2025
Meno a priezvisko:	JUDr. Jana Bajánková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2025:4115232183.2

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobkyne: Prvá stavebná sporiteľňa, a. s., Bratislava, Bajkalská 30, IČO: 31 335 004, proti žalovaným: 1/ L. S., nar. XX. XX. XXXX, D., W. XXX/XX, 2/ W. S., nar. X. X. XXXX, D., D. XXX/XX a 3/ L. G., nar. XX. X. XXXX, M., Y. X, zastúpenému advokátskou kanceláriou JÁNSKÝ & PARTNERS, s. r. o., Nitra, Štúrova 13, o zaplatenie sumy 13.613,16 eura s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 12C/578/2015, o dovolaní žalovaného 3/ proti uzneseniu Krajského súdu v Nitre zo dňa 12. marca 2024 sp.zn. 12Co/25/2023, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Nitre zo dňa 12. marca 2024 sp. zn. 12Co/25/2023 v napadnutom výroku, ktorým rozhodol o náhrade trov konania z r u š u j e a vec mu v rozsahu zrušenia vracia na ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Nitra (ďalej len „okresný súd“ alebo „súd prvej inštancie“) rozsudkom, zo dňa 25. 05. 2020 č. k. 12C/578/2015-371, uložil žalovaným 2/ a 3/ povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 11.392,24 eur, spolu s 7,79 % p. a. úrokom za úver zo sumy 12.182,17 eur od 17. 09. 2015 do 02. 05. 2018, spolu s 7,79 % p. a. úrokom za úver zo sumy 11.882,17 eur od 03. 05. 2018 do 06. 07. 2018, spolu s 7,79 % p. a. úrokom za úver zo sumy 11.582,17 eur od 07. 07. 2018 do 05. 09. 2018, spolu s 7,79 % p. a. úrokom za úver zo sumy 11.282,17 eur od 06. 09. 2018 do 16. 11. 2018, spolu s 7,79 % p. a. úrokom za úver zo sumy 11.132,17 eur od 17. 11. 2018 do 30. 01. 2019, spolu s 7,79 % p. a. úrokom za úver zo sumy 10.882,17 eur od 31. 01. 2019 do 22. 03. 2019, spolu s 7,79 % p. a. úrokom za úver zo sumy 11.732,17 eur od 23. 03. 2019 do 25. 07. 2019, spolu s 7,79 % p. a. úrokom za úver zo sumy 11.632,17 eur od 26. 07. 2019 do zaplatenia, spolu s 5,00 % p. a. úrokom z omeškania zo sumy 12.942,24 eur od 17. 09. 2015 do 02. 05. 2018, spolu s 5,00 % p. a. úrokom z omeškania zo sumy 12.642,24 eur od 03. 05. 2018 do 06. 07. 2018, spolu s 5,00 % p. a. úrokom z omeškania zo sumy 12.342,24 eur od 07. 07. 2018 do 05. 09. 2018, spolu s 5,00 % p. a. úrokom z omeškania zo sumy 12.042,24 eur od 06. 09. 2018 do 16. 11. 2018, spolu s 5,00 % p. a. s úrokom z omeškania zo sumy 11.892,24 eur od 17. 11. 2018 do 30. 01. 2019, spolu s 5,00 % p. a. úrokom z omeškania zo sumy 11.642,24 eur od 31. 01. 2019 do 22. 03. 2019, spolu s 5,00 % p. a. úrokom z omeškania zo sumy

11.492,24 eur od 23. 03. 2019 do 25. 07. 2019, spolu s 5,00 % p. a. úrokom z omeškania zo sumy 11.392,24 eur od 26. 07. 2019 do zaplattenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu plnenia povinnosť ostatných žalovaných (prvý výrok). Žalovanému 1/ uložil povinnosť zaplatiť žalobcovi 7,79 % p. a. úrok za úver zo sumy 12.182,17 eur od 17. 09. 2015 do zaplattenia, 5 % p. a. úrok z omeškania zo sumy 760,07 eur od 17. 09. 2015 do zaplattenia, a to všetko do 3 dní od právoplatnosti tohto rozsudku s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných (druhý výrok). V časti o zaplattenie sumy 1.550 eur konanie zastavil (tretí výrok). Žalobcovi priznal náhradu trov konania v plnej výške, ktorú súd povinnosť mu zaplatiť uložil žalovaným 1/ - 3/ s tým, že o výške tejto náhrady bude rozhodnuté súdom prvej inštancie samostatným uznesením a s tým, že plnením jedného zo žalovaných zaniká v rozsahu tohto plnenia povinnosť ostatných žalovaných (štvrtý výrok).

1.1. Právne vec posúdil odkazom na ustanovenie § 7 ods. 2, 3, 4, § 8 ods. 2, 4, § 9 ods. 1, 2 zákona č. 310/1992 Zb. o stavebnom sporení, § 52 ods. 1, 2, 3, § 53 ods. 9, § 565, § 546, § 548 ods. 1, § 550, § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 3 vl. nar. č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, § 1, § 2 ods. 1 písm. a), g), § 23a ods. 1 zákona č. 634/1992 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, § 497, § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka, § 145 ods. 2 a § 146 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilného sporového poriadku, účinného od 01. 07. 2016 (ďalej len „CSP“). Výrok o trovách konania odôvodnil podľa § 255 ods. 2 a § 262 ods. 1 CSP.

1.2. V odôvodnení rozhodnutia súd prvej inštancie uviedol, že dňa 16. 9. 2005 uzavreli žalovaní 1/, 2/ ako dlžníci a žalovaný 3/ ako ručiteľ so žalobcom zmluvu o mimoriadnom medziúvere a stavebnom úvere, na základe ktorej žalobca poskytol žalovaným 1/, 2/ mimoriadny medziúver vo výške 12.281,75 eura. Žalovaní 1/, 2/ sa zaviazali do pridelenia cieľovej sumy splácať úroky mimoriadneho medziúveru 7,79 % ročne pravidelnými mesačnými splátkami vo výške 79,73 eura a do nasporenia 35 % cieľovej sumy vkladať na účet stavebného sporenia mesačné vklady vo výške 49,13 eura a po pridelení cieľovej sumy sa žalovaní 1/, 2/ zaviazali splácať stavebný úver vrátane úrokov vo výške 4,7 % ročne mesačnými splátkami po 122,82 eura. Žalovaný 3/ vystupoval ako ručiteľ, o čom svedčí ručiteľské vyhlásenie zo dňa 25. 5. 2011. Žalovaní porušili zmluvne dohodnuté podmienky, medziúver prestali riadne a včas splácať. V čl. VI bod 3 zmluvy bolo uvedené, že v prípade omeškania dlžníka s viac ako dvoma splátkami alebo jednou splátkou po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, je veriteľ oprávnený požadovať zaplattenie celého zostatku dlhu pred dohodnutou lehotou splatnosti. S poukazom na čl. XIX bod 1, 2 písm. a), 3 písm. b) Všeobecných podmienok pre stavebné sporenie pre fyzické osoby, stavebná sporiteľňa a stavebný sporiteľ môžu ukončiť svoj vzájomný úverový vzťah písomnou dohodou, pričom si vysporiadajú všetky svoje vzájomné záväzky. Ak dôjde k porušeniu akejkoľvek zmluvnej povinnosti alebo zmluvnej dohody zo strany stavebného sporiteľa, alebo ak je stavebný sporiteľ v omeškaní s viac než dvoma splátkami alebo jednou splátkou dlhšie ako 3 mesiace v zmysle § 506 Obchodného zákonníka. Ak nastanú skutočnosti uvedené v bode 2, je stavebná sporiteľňa oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, požadovať splatenie pohľadávky pred termínom konečnej splatnosti úveru a stavebný sporiteľ je povinný pohľadávku splatiť v lehote, ktorú určí stavebná sporiteľňa v oznámení o mimoriadnej splatnosti úveru. Listom zo dňa 24. 7. 2015 vyzval žalobca žalovaných 1/, 2/, 3/ na doplattenie omeškaných splátok v lehote do 10. 8. 2015 s upozornením, že vyhlási mimoriadnu splatnosť úveru a bude požadovať okamžité vrátenie celého zostatku úveru s príslušenstvom pred dohodnutou dobou splatnosti. Výzva bola žalovaným doručená do vlastných rúk - žalovaným 1/, 2/ dňa 7. 8. 2015 a žalovanému 3/ dňa 30. 7. 2015. Listom zo dňa 16. 9. 2015 vyhlásil žalobca mimoriadnu splatnosť zostatku úveru s príslušenstvom ku dňu 16. 9. 2015. Oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru bolo žalovanému 1/ doručené do vlastných rúk dňa 25. 9. 2015, žalovanému 3/ dňa 21. 9. 2015 a žalovaná 2/ si zásielku v odbernej lehote neprevzala.

1.3. Námietky žalovaných, že list, ktorým mali byť upozornení na možnosť žalobcu vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru, je nejasný, nezrozumiteľný a neurčitý, súd považoval za neopodstatnené, keďže obsah listu je jasný a zrozumiteľný. Ich tvrdenia sú účelové a robené v snahe vyhnúť sa plneniu. Tento list bol kvalifikovaným upozornením žalovaných 1/, 2/, bolo možné z neho jasne a zrozumiteľne vyvodiť dôvod vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru a tento list bol dostatočne určitý a tým aj spôsobilý vyvolať následky, ktoré s týmto úkonom zákon spája. Žalovaní boli listom zo dňa 24. 7. 2015 upozornení, že sú popri sume 478,38 eura povinní ďalej uhradiť na konto sporenia XXXXXXXX X XX sumu 3.397,89 eura. Suma 3.397,89 eura predstavovala neuhradené splátky vkladov na konto sporenia

za mesiace marec 2015 až júl 2015 a ďalej nezaplatenú sumu odúčtovaných prostriedkov vo výške 3.152,24 eura, ktorá bola vyplatená súdnym exekútorom na základe exekučných príkazov. Žalovaným bolo z uvedeného listu jasné, že boli v omeškaní so splátkami vkladov na konto stavebného sporenia a zároveň so sumou odúčtovaných prostriedkov vo výške 3.152,24 eura. Žalovaní namietali dôvod vyhlásenia mimoriadnej splatnosti medziúveru, avšak v liste zo dňa 24. 07. 2015 bolo uvedené, že účet stavebného sporenia bol zaťažený výplatou finančných prostriedkov v sume 409,81 eura na základe rešpektovania exekučného príkazu vydaného exekútorským úradom JUDr. Ing. Jozefa Buriho. Odúčtovaním exekvovaných finančných prostriedkov z nasporenej sumy na účte stavebného sporenia sa naplnil dôvod na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti; k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru nedošlo v dôsledku omeškania splátok medziúveru, ale z dôvodu, že z účtu stavebného sporenia boli odúčtované finančné prostriedky v sume 409,81 eura. Žalobca v liste zo dňa 24. 7. 2015 upozornil žalovaných 1/, 2/ na možnosť vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru a odúčtovanie exekvovaných finančných prostriedkov z účtu stavebného sporenia mohol žalobca považovať za neplnenie splátok, v dôsledku čoho mohol vyhlásiť mimoriadnu splatnosť medziúveru, uzavrel súd prvej inštancie.

2. Krajský súd v Nitre (ďalej len „odvolací súd“ alebo „krajský súd“) rozsudkom z 27. mája 2021 sp. zn. 12Co/109/2020, rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej časti, t. j. časti vo výrokoch I. a IV. vo vzťahu k žalovanému 3/ potvrdil a žalobcovi priznal voči žalovanému 3/ nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %.

2.1. Odvolací súd skonštatoval, že po oboznámení sa s obsahom spisu nemohol uznať uvedené výhrady žalovaného 3/ za opodstatnené, pretože výzva k neuhradenej splátke a potom aj samotné vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru zákonné náležitosti obsahujú a vyplýva z nich aj jasný prejav veriteľa v súlade so zákonnými ustanoveniami § 53 ods. 9 a § 565 Občianskeho zákonníka tak, ako ich citoval súd prvej inštancie v odôvodnení svojho rozsudku. Odvolací súd posúdil ako správny aj právny záver súdu prvej inštancie o prípustnosti vymáhania zmluvných úrokov a súčasne aj úrokov z omeškania, ktorý bol prezentovaný v odôvodnení zrušujúceho uznesenia odvolacieho súdu vydaného v tomto konaní. Súd prvej inštancie v tejto časti žaloby rozhodoval viazaný právnymi názormi odvolacieho súdu a v jeho intenciách svoje rozhodnutie o súbežnom platení úrokov a úrokov z omeškania správne odôvodnil. Odvolacie dôvody žalovaného 3/ v tomto smere odvolací súd preto nemohol uznať ako relevantné. Zmluvné úroky sú totiž dohodnutou odmenou za užívanie istiny a úroky z omeškania predstavujú zákonnú sankciu za omeškanie s platením istiny a na rozdiel od zmluvného úroku ich môže veriteľ požadovať, aj keď neboli dojednané (§ 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka). Odvolací súd plne odkázal na dôvody súdu prvej inštancie a uzavrel, že ďalšie odvolacie argumenty žalovaného 3/ sú pre rozhodnutie vo veci samej irelevantné, a preto sa s nimi osobitne vysporiadal.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „dovolací súd“) uznesením sp. zn. 5Cdo/210/2021 zo dňa 15. decembra 2022 rozhodol tak, že rozsudok Krajského súdu v Nitre zo dňa 27. mája 2021 sp. zn. 12Co/109/2020 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie. (prvý výrok)

3.1. V odôvodnení uviedol, že žalovaný 3/ počas celého konania namietal, že spotrebiteľ sa dostane do omeškania s úhradou splátky a toto omeškanie trvá viac ako tri mesiace. Zosplatenie úveru z dôvodu porušenia inej zmluvnej povinnosti, než len výlučne omeškanie s plnením splátky, zákon neumožňuje a zároveň dodávateľ musí upozorniť spotrebiteľa na možnosť vykonania práva podľa ustanovenia § 565 Občianskeho zákonníka a v súlade s ustanovením § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka. Upozornenie dodávateľa, ako jednostranný právny úkon, musí predovšetkým spĺňať zákonne znaky, náležitosti a podmienky bez vadnosti právneho úkonu. Dovolací súd konštatoval, že odvolací súd sa v odôvodnení svojho rozsudku vôbec nevyporiadal s touto argumentáciou, a to napriek tomu, že túto argumentáciu zopakoval v odvolaní, pričom si vyžadovala špecifickú odpoveď. Odvolací súd už vo svojom zrušujúcom uznesení sp. zn. 12Co/160/2018 zo dňa 12. júla 2019 vytkol súdu prvej inštancie predčasnosť záverov o dôvodnosti uplatneného nároku a uložil povinnosť zaoberať sa uvedenými námietkami dovolateľa. Napriek tomu sa tak nestalo, súd prvej inštancie iba uzavrel, že námietky žalovaného 3/ voči upozorneniu zo dňa 24. 07. 2015 sú účelové, robené v snahe vyhnúť sa plneniu povinnosti. Pokiaľ ide o otázku možnosti vyhlásenia mimoriadnej splatnosti úveru, súd prvej inštancie iba odkázal na § 506 Obchodného zákonníka. Odvolací súd sa plne stotožnil so závermi súdu prvej

inštancie, na námietky žalovaného 3/ reagoval iba konštatovaním, že tieto neboli relevantné. Keďže odvolací súd, ako aj súd prvej inštancie neskúmali vec z právne významných hľadísk, porušili základné právo žalovaného 3/ na spravodlivý súdny proces, čím došlo k procesnej vade v zmysle § 420 písm. f) CSP.

4. Odvolací súd následne uznesením zo dňa 12. marca 2024 sp. zn. 12Co/25/2023 rozhodol tak, že pripustil späťvzatie žaloby v časti týkajúcej sa žalovaného 3/, rozsudok súdu prvej inštancie v tejto časti zrušil a konanie zastavil. (prvý výrok); žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania nepriznal. (druhý výrok).

4.1. V štádiu odvolacieho konania po rozhodnutí dovolacieho súdu odvolací súd žalobcu vyzval, aby sa vyjadril k námietkam žalovaného 3/, pre nezhodnotenie ktorých dovolací súd zrušil dovolaním napadnutý rozsudok, a či o. i. trvá aj na podanej žalobe voči žalovanému 3/, najmä za situácie, že o priznaní pohľadávky voči žalovaným 1/, 2/ ako dlžníkom je právoplatne rozhodnuté. Žalobca následne oznámil, že vzhľadom na to, že na žalovaného 3/ bol dňa 15. 03. 2022 vyhlásený konkurz, v rámci ktorého si žalobca prihlásil svoju pohľadávku do konkurzu a následne došlo k jej splneniu rozvrhom výťažku z predmetného konkurzu, teraz už nevidí dôvod na zaujatie stanoviska k žalovaným 3/ namietanej vade konania v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pred využitím postupu podľa § 565 Občianskeho zákonníka a na podanej žalobe voči nemu už netrvá. Odvolací súd potom vyzval na vyjadrenie k späťvzatiu žaloby žalovaného 3/, ktorý dňa 23. 02. 2024 oznámil, že súhlasí so späťvzatím žaloby a žalobcu žiada zaviazť k náhrade trov konania, ktoré v celom konaní vynaložil. Zároveň opísal jednotlivé úkony advokáta ako aj náklady právnych služieb a k tomu prislúchajúce sumy trov. Podľa neho vzhľadom na závery dovolacieho súdu sa jednoznačne javí, že jeho obrana bola opodstatnená a zjavne nie bezúspešná. Podľa neho bol nárok žalobcu uplatnený neoprávnene, a z toho dôvodu by mal byť žalobca zodpovedný za výsledok konania, najmä za jeho začatie a následné zastavenie, a to aj s prihliadnutím na späťvzatie návrhu, vrátane jeho zodpovednosti za takto vyvolané trovy konania vzniknuté do roku 2021, ktoré bol žalovaný 3/ nútený znášať. K žalobcom uvádzanému dôvodu späťvzatia žaloby, t. j. k oznámeniu žalobcu o úhrade jeho pohľadávky žalovaným 3/ z rozvrhu výťažku v konkurznom konaní, do ktorého si žalobca svoju pohľadávku prihlásil, sa žalovaný 3/ v tomto podaní nijako nevyjadril.

4.2. Odvolací súd rozhodujúc o späťvzati žaloby bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1 CSP a contrario) postupoval v súlade s ustanovením § 370 ods. 1, 2 CSP. Z podania žalovaného 3/ zo dňa 23. 02. 2024 bolo zrejmé, že so späťvzatím žaloby súhlasil a nenamietal žalobcom uvádzaný dôvod späťvzatia jeho žaloby, a teda nenamietal jeho tvrdenie, že dňa 15. 03. 2022 (t. j. ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu) bol na neho vyhlásený konkurz a v rámci tohto konkurzu bola pohľadávka žalobcu rozvrhom výťažku uspokojená. Toto tvrdenie žalobcu žalovaný 3/ vo svojom podaní nepoprel a voči tomu nevzniesol žiadne námietky. Pri rozhodovaní o späťvzati žaloby odvolací súd vychádzal z toho, že právo disponovať so žalobou má výlučne žalobca, ktorý svojím späťvzatím s ohľadom na jeho obsah (§ 124 ods. 1 CSP) prejavil voči súdu vôľu, aby sa už voči žalovanému 3/ nekonalo a o veci meritórne nerozhodovalo. V tomto prípade odvolací súd urobil záver, že sú dané podmienky na pripustenie späťvzatia žaloby, lebo žalobcom požadovaná suma bola podľa jeho oznámenia po podaní odvolania a po rozhodnutí odvolacieho súdu uhradená v rámci konkurzu vyhlásenom na majetok žalovaného 3/ a nie je už dôvod na ďalšie vedenie konania. Podľa tvrdenia žalobcu žalobou uplatnená pohľadávka bola uhradená, žalovaný 3/ v reakcii na späťvzatie žaloby nesúhlas so späťvzatím žaloby neprejavil a zároveň tvrdenie žalobcu o dôvode späťvzatia žaloby nepoprel a nijako nenamietal, že pohľadávku žalobcu daným spôsobom uspokojil. Preto v zmysle citovaného ustanovenia procesného predpisu odvolací súd toto späťvzatie žaloby pripustil, rozsudok súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa žalovaného 3/ zrušil a konanie zastavil.

4.3. Odvolací súd poznamenal, že znenie Civilného sporového poriadku v súvislosti s náhradou trov konania neprevzalo ustanovenie § 146 ods. 1 písm. c) OSP, platného a účinného do 30. 06. 2016, ktoré upravovalo možnosť všeobecného súdu rozhodnúť o trovách konania tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania, ak bolo konanie zastavené. V súčasnosti platné a účinné ustanovenie § 256 ods. 1, 2 CSP v prípade zastavenia konania spája povinnosť nahradiť trovy konania s procesným zavinením zastavenia konania (odsek 1), prípadne so zavinením vzniku trov, ktoré by inak neboli vznikli (odsek 2). V niektorých prípadoch v záujme spravodlivého vyriešenia otázky povinnosti nahradiť trovy

konania za špecifických skutkových okolností konaní možno aplikovať aj čl. 4 ods. 2 základných princípov CSP, v zmysle ktorého ak nie je výslovné ustanovenie, na základe ktorého by bolo možné vec prejednať a rozhodnúť, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. V tomto prípade žalovaný 3/ v priebehu konania neuznával pohľadávku uplatnenú žalobcom voči nemu ako ručiteľovi úverových dlžníkov, žalovaných 1/, 2/, za opodstatnenú. Je zrejmé, že v dôsledku rozhodnutia dovolacieho súdu, ktorým bol zrušený rozsudok odvolacieho súdu týkajúci sa jeho povinnosti platenia ručiteľského záväzku, nebolo o jeho povinnosti zaplatať právoplatne rozhodnuté, t. j. nebolo rozhodnuté, že tento žalovaný bol povinný zaplatiť žalobcovi ním požadovanú sumu finančných prostriedkov. Napriek tomu k uspokojeniu pohľadávky žalobcu žalovaným 3/ ako ručiteľom z úverovej zmluvy došlo rozvrhom výťažku v konkurznom konaní, čo žalovaný 3/ nijako nepoprel, pričom túto skutočnosť súdu ani len neoznámil. Rovnako uspokojenie pohľadávky žalobcu uvedeným spôsobom súdu neoznámil ani žalobca. Stalo sa tak až v priebehu tohto obnoveného odvolacieho konania v dôsledku rozhodnutia dovolacieho súdu, kedy to oznámil žalobca na výslovný dopyt odvolacieho súdu.

4.4. S ohľadom na uvedené odvolací súd rozhodujúci o trovách celého konania vychádzal zo zákonného ustanovenia § 256 ods. 1 CSP, podľa ktorého ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane. Iný spôsob rozhodnutia o trovách konania CSP pre prípad zastavenia konania v podstate neupravuje. Keďže v tomto prípade dochádza k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby pre správanie sa žalovaného 3/, zo strany ktorého došlo k uspokojeniu pohľadávky žalobcu, tak na jeho strane odvolací súd videl z procesného hľadiska aj zodpovednosť za zastavenie konania ako takého. Pokiaľ žalobca žalobu zobral späť pre správanie sa žalovaného 3/, spočívajúce v úhrade žalovanej sumy po začatí konania, potom bolo potrebné konštatovať, že zastavenie konania z procesného hľadiska zavinil tento žalovaný. Ak by žalobca žalobu zobral späť bez udania dôvodu alebo bez toho, aby išlo o reakciu na správanie sa žalovaného, a teda by nebolo možné pričítať procesné zavinenie žalovanému, v takom prípade by trovy konania žalovaného 3/ musel znášať žalobca. Žalobca však v tomto prípade žalobu zobral späť len pre správanie sa žalovaného z dôvodu úhrady žalovanej sumy (hoci v rámci vyhláseného konkurzu), čo žalovaný 3/ nijako nepoprel a odvolaciemu súdu ani neoznámil a neopísal podrobnejšie okolnosti uspokojenia pohľadávky žalobcu. Odvolací súd preto posúdil jeho návrh na priznanie náhrady trov celého konania voči žalobcovi ako nezodpovedajúci ustanoveniu § 256 ods. 1 CSP.

4.5. S ohľadom na obsah spisu odvolací súd urobil záver, že zastavenie konania vzhľadom na späťvzatie žaloby žalobcom bolo možné pričítať na vrub žalovaného 3/, pre správanie sa ktorého - úhradou žalovanej sumy v konkurznom konaní, v rámci ktorého si žalobca prihlásil svoju pohľadávku voči žalovanému 3/ - vzal žalobca voči nemu žalobu späť. Žalovaný 3/ uvedenú skutočnosť do konania sám neoznámil a nie sú známe ani ostatné okolnosti konkurzného konania. Vzhľadom na celkový výsledok súdneho konania vedeného voči žalovanému 3/ by náhrada trov konania podľa § 256 ods. 1 CSP mala patriť žalobcovi, ktorý ako strana sporu nezapríčinil zastavenie konania voči žalovanému 3/ z dôvodu uspokojenia jeho pohľadávky. Žalobca sa náhrady trov konania v súvislosti so späťvzatím žaloby nedožadoval a nedomáhal a nijako ani na podanie žalovaného 3/ zo dňa 23. 02. 2024 nereagoval a nekomentoval ho, hoci ho na to odvolací súd dňa 29. 02. 2024 vyzval. Odvolací súd preto postupujúc podľa § 396 ods. 1, § 453 ods. 3 a § 262 ods. 1 CSP rozhodol tak, že žalobcovi nárok na náhradu trov prvoinštančného, odvolacieho a dovolacieho konania voči žalovanému 3/ nepriznal.

5. Proti výroku rozsudku odvolacieho súdu o trovách konania podal žalovaný 3/ (ďalej aj ako „dovolaťel“) dovolanie, prípustnosť ktorého odôvodňoval § 420 písm. f) CSP majúci za to, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil uskutočňovanie jemu patriacich procesných práv v miere porušujúcej právo na spravodlivý proces.

5.1. Uviedol, že tak ako čiastočne vyplýva z odôvodnenia napadnutého uznesenia odvolacieho súdu (bod 23. a nasl.) odvolací súd neuvádza všetky podstatné skutočnosti a javí sa, že svoj postup pred zastavením konania opisuje čiastočne selektívne. Odvolací súd vyzval žalobcu, aby sa vyjadril k námietkam žalovaného 3/, pre nezhodnotenie ktorých dovolací súd zrušil dovolaním napadnutý rozsudok, a či o. i. trvá aj na podanej žalobe voči žalovanému 3/, najmä za situácie, že o priznaní

pohľadávky voči žalovaným 1/, 2/ ako dlžníkom je právoplatne rozhodnuté. Okrem iného znamená, že súd vyzval (č. l. 468) žalobcu, aby sa súdu tiež písomne vyjadril k aktuálnej výške žalovanej sumy voči žalovanému 3/, resp. na oznámenie, či na žalobe voči žalovanému 3/ už netrvá (nakoľko o priznaní pohľadávky voči žalovaným 1/, 2/ ako dlžníkom je právoplatne rozhodnuté. Napriek výslovnej výzve súdu žalobca oznámil, že vzhľadom na to, že na žalovaného 3/ bol dňa 15. 03. 2022 vyhlásený konkurz, v rámci ktorého si žalobca prihlásil svoju pohľadávku do konkurzu a následne došlo k jej splneniu rozvrhom výťažku z predmetného konkurzu, teraz už nevidí dôvod na zaujatie stanoviska k žalovaným 3/ namietanej vade konania v zmysle § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka pred využitím postupu podľa § 565 Občianskeho zákonníka a na podanej žalobe voči nemu už netrvá. Odvolací súd potom vyzval na vyjadrenie k späťvzatiu žaloby žalovaného 3/, ktorý dňa 23. 02. 2024 oznámil, že súhlasí so späťvzatím žaloby a žalobcu žiada zaviazat' k náhrade trov konania, ktoré v celom konaní vynaložil. Zároveň opísal jednotlivé úkony advokáta, ako aj náklady právnych služieb a k tomu prislúchajúce sumy trov. Podľa neho vzhľadom na závery dovolacieho súdu sa jednoznačne javí, že jeho obrana bola opodstatnená a zjavne nie bezúspešná. Podľa neho bol nárok žalobcu uplatnený neoprávnene, a z toho dôvodu by mal byť žalobca zodpovedný za výsledok konania, najmä za jeho začatie a následné zastavenie, a to aj s prihliadnutím na späťvzatie návrhu, vrátane jeho zodpovednosti za takto vyvolané trovy konania vzniknuté do roku 2021, ktoré bol žalovaný 3/ nútený znášať. Okrem toho však bolo predmetom výzvy (č. l. 480) súdu, aby žalovaný 3/ urýchlene, najneskôr do 7 dní oznámili, ako navrhuje rozhodnúť o trovách konania, teda či si uplatňuje trovy konania alebo navrhuje rozhodnúť, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania. Súd však akokoľvek nevyzval žalovaného 3/, aby sa vyjadril k žalobcom uvádzanému dôvodu späťvzatia žaloby, t. j. k oznámeniu žalobcu o úhrade jeho pohľadávky žalovaným 3/ z rozvrhu výťažku v konkurznom konaní, do ktorého si žalobca svoju pohľadávku prihlásil. Z tohto dôvodu, keďže výzva akokoľvek, ani len náznakom nesmerovala k výzve na vyjadrenie sa k meritu veci, t. j. výške uplatňovanej pohľadávky, a jednoznačne išlo len o výzvy na vyjadrenie sa k dispozitívnemu procesnému úkonu žalobcu s jeho žalobou, žalovaný 3/ sa k oznámeniu žalobcu o úhrade jeho pohľadávky žalovaným 3/ z rozvrhu výťažku v konkurznom konaní, do ktorého si žalobca svoju pohľadávku prihlásil nevyjadril, ako uvádza súd. Žalovaný 3/ to však považuje za vytrhnuté z kontextu, keď súd, podľa všetkého pre účely nepriznania náhrady trov zdôrazňuje, že sa žalovaný 3/ nevyjadril k jeho úhrade pohľadávky, napriek tomu, že na to súd žalovaného 3/ vôbec nevyzýval. Na druhú stranu, napriek tomu, že súd vyzýval žalobcu, aby sa písomne vyjadril k aktuálnej výške žalovanej sumy voči žalovanému 3/, tento tak neurobil, čo odvolací súd v odôvodnení obchádza, a to napriek tomu, že ide pre rozhodnutie o náhrade trov konania o kľúčovú skutočnosť. Je pritom zrejmé, že žalovaný 3/ nemal legitímny dôvod na nesúhlas so späťvzatím žaloby, keď s ohľadom na skoršie rozhodnutie dovolacieho súdu v merite veci bolo zrejmé, že je možné predpokladať, že žalobca nebude v spore so žalovaným 3/ úspešný. Nie je preto vzhľadom na vyššie uvedené korektný záver odvolacieho súdu v bode 27. odôvodnenia uznesenia, že by z podania žalovaného 3/ zo dňa 23. 02. 2024 malo byť zrejmé, že so späťvzatím žaloby súhlasil a nenamietal žalobcom uvádzaný dôvod späťvzatia jeho žaloby, a teda nenamietal jeho tvrdenie, že dňa 15. 03. 2022 (t. j. ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu) bol na neho vyhlásený konkurz a v rámci tohto konkurzu bola pohľadávka žalobcu rozvrhom výťažku uspokojená, keď na to nebol odvolacím súdom vyzvaný, keď na druhú stranu zodpovednosť žalobcu za zastavenie konania zrejme vyjadril tým, že žiadal zaviazat' žalobcu k náhrade trov konanie, tzn. nesúhlasil, aby súd rozhodol tak, že žiadna zo strán nemá nárok na náhradu trov konania, keďže obrana žalovaného v 3/ rade bola opodstatnená, tzn. zjavne nie bezúspešná a naopak, nárok žalobcu uplatnený neoprávnene a preto výslovne uviedol, že žalobca by mal byť zodpovedný za výsledok konania (jeho zastavenie). Nebol dôvod popierať alebo namietat' zjavne nepravdivé tvrdenie žalobcu, že v rámci konkurzu bola pohľadávka žalobcu rozvrhom výťažku uspokojená, keď je zrejmé, že v rámci konkurzu, z podstaty veci, nie je možné pohľadávku veriteľa uspokojiť v plnom rozsahu, čo by napokon vylučovalo vyhlásenie konkurzu na dlžníka vôbec, keďže predpokladom vyhlásenia konkurzu je skutočnosť, že majetok dlžníka nestačí na uspokojenie pohľadávok veriteľov. Pripomenul naviac, že účinkom konkurzu nie je zastavenie súdnych konaní, ale len prerušenie, pričom žalovaný 3/ predpokladal, na základe týchto notorií (nemožnosť uspokojiť v konkurze pohľadávku v plnom rozsahu a len prerušenie, nie zastavenie súdneho konania), že žalobca neberie žalobu späť z dôvodu uspokojenia uplatnenej pohľadávky, ktorú okrem toho predpokladám vymáhal aj proti primárnym dlžníkom, voči ktorým bolo konanie právoplatne skončené jej priznaním, no dôvodom je skôr záujem žalobcu nenavýšovať ďalším konaním jeho trovy,

ktoré bude v konečnom dôsledku znášať. V tejto súvislosti zdôraznil, že žalobca na uvedené podanie žalovaného 3/, v ktorom tento vyčíslil trovy konania, vrátane uvedenia výslovnej zodpovednosti žalobcu za ich vznik, a teda legitímnu žiadosť žalovaného 3/ o ich náhradu žalobcom, žalobca ani nereagoval. Logikou odvolacieho súdu v bode 27. odôvodnenia ich teda nepoprel a ani nenamietal, že by ich mal žalovanému 3/ nahradiť. Z uvedených dôvodov (nemožnosť uspokojiť v konkurze pohľadávku v plnom rozsahu a len prerušenie, nie zastavenie súdneho konania), preto nemohol súd urobiť záver, že sú dané podmienky na pripustenie späťvzatia žaloby, lebo žalobcom požadovaná suma bola podľa jeho oznámenia po podaní odvolania a po rozhodnutí odvolacieho súdu uhradená v rámci konkurzu vyhlásenom na majetok žalovaného 3/ a nie je už dôvod na ďalšie vedenie konania, keď to jednak samotná podstata konkurzu vylučuje a jednak, žalobca sa k rozsahu uspokojenia pohľadávky v konkurze napriek výslovnej výzve súdu ani nevyjadril. Vlastným jednoduchým šetrením žalovaný 3/ vo verejne prístupných rezortných, resp. súdnych registroch a databázach zistil, že pohľadávka žalobcu bola z výťažku uspokojená len v rozsahu 1.145,26 eur, tzn. len v rozsahu cca 8,41 %, čo nevyhnutne znamená, že žalobca svojím podaním zaviedol súd, keď sa ohľadom vymáhanej pohľadávky a jej uspokojenia vyjadril nepravdivo. Zároveň podotkol, že konkurzné konanie viedol Okresný súd Nitra, tzn. tieto skutočnosti mohli a mali byť súdu známe aj z vlastnej činnosti. Z vyššie uvedeného je zrejmé, že odvolací súd, ak nevyzval žalovaného 3/, rovnako ako žalobcu, aby sa vyjadril aj k aktuálnej výške žalovanej sumy voči žalovanému 3/ a následne svoje rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania založil na nesprávnom, navyše na základe nepravdivých informácií od žalobcu, založenom závere, že uplatnená pohľadávka bola uhradená, znemožnil žalovanému 3/ realizáciu jeho procesných oprávnení na náhradu trov konania a zmaril možnosť spravodlivého uplatnenia jeho legitímneho nároku na ich náhradu. Zároveň je zrejmé, že aj bez vyjadrenia žalovaného 3/ zastavenie konania procesne zavinil žalobca. Je ďalej zrejmé, že súd nepostupoval ani tak, ako sám avizuje, že mal postupovať v niektorých prípadoch v záujme spravodlivého vyriešenia otázky povinnosti nahradiť trovy konania za špecifických skutkových okolností konaní, kedy možno aplikovať aj čl. 4 ods. 2 základných princípov CSP, v zmysle ktorého ak nie je výslovné ustanovenie, na základe ktorého by bolo možné vec prejednať a rozhodnúť, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít. Je pritom jednoznačné, že priznanie náhrady trov konania žalovanému 3/ by bolo v súlade s princípmi všeobecnej spravodlivosti a princípmi, na ktorých spočíva Civilný sporový poriadok tak, že by výsledkom nepochybne bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej vedy a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít, a to či už s ohľadom na postavenie žalovaného 3/, ktorý bol spotrebiteľom, ktorý nebol primárnym dlžníkom žalobcu, ktorého argumentácia v spore bola legitímna, opodstatnená, tzn. zjavne nie bezúspešná a naopak, že nárok žalobcu bol uplatnený neoprávnene, že žalobca neodpovedal na výslovnú výzvu súdu, resp. že odpovedal zavádzajúcim spôsobom a napokon, že žalobca nereagoval ani na vyjadrenie žalovaného 3/ ohľadom náhrady trov konania a ich vyčíslenie, keď žalovaný 3/ žiadal, aby mu ich, ako strana zodpovedná za zavinené zastavenie konania, nahradil žalobca. V súvislosti s bodom 30. odôvodnenia napadnutého uznesenia len podotkol, že nebolo povinnosťou žalovaného 3/ oznamovať čiastočné uspokojenie uplatnenej pohľadávky z rozvrhu v konkurze, keď bolo predovšetkým povinnosťou žalobcu jej uspokojenie oznámiť, a to prípadne vrátane rozsahu vymoženého plnenia od žalovaných 1/ a 2/, ktorou informáciou mohol disponovať jedine žalobca a určite nie žalovaný 3/, a to tým skôr, ak sa na uvedené súd výslovne žalobcu dopytoval. Rozhodnutie o nepriznaní náhrady trov konania je navyše prekvapivé, vzhľadom na úspešné dovolanie žalovaného 3/, podľa ktorého dal dovolací súd jednoznačne za pravdu žalovanému 3/ aj ohľadom odvolacích dôvodov, pričom uvedený žalovaný 3/ namietal prakticky počas celého konania, a to už aj v konaní pred súdom prvej inštancie.

5.2. Na základe uvedeného mal za to, že rozhodnutie nie je dostatočne presvedčivo a relevantne odôvodnené v rozhodujúcej skutočnosti, ktorá je určujúcou pre rozhodnutie o nároku na náhradu trov konania, t. j. ohľadom zavinenia zastavenia konania, keď jednoznačne a objektívne nie je pravdou, že by v tomto prípade došlo k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby pre správanie sa žalovaného 3/, zo strany ktorého došlo k uspokojeniu pohľadávky žalobcu, nie je odôvodnený ani záver súdu v tom, že na jeho strane odvolací súd videl z procesného hľadiska aj zodpovednosť za zastavenie konania ako takého. Javí sa skôr, že žalobca žalobu zoberal späť nie pre správanie sa žalovaného 3/,

keďže tejto žalovanú sumu po začatí konania žalobcovi neuhradil, nie je odôvodnené konštatovať, že zastavenie konania z procesného hľadiska zavinil žalovaný 3/. Je zároveň zrejmé, že žalobca žalobu zobral späť de facto bez udania dôvodu, resp. bez toho, aby išlo o reakciu na správanie sa žalovaného, keďže tento objektívne nemohol uplatnenú pohľadávku v plnom rozsahu uhradiť, a preto žalobca nemohol žalobu zobral späť len pre správanie sa žalovaného z dôvodu úhrady žalovanej sumy. Ak teda súd nepristupoval v otázke skúmania podmienok zodpovednosti za zastavenie konania rovnocenne k žalobcovi a žalovanému 3/, ktorého ohľadom úhrady nijako nedopytoval a na druhú stranu sa vo vzťahu k žalobcovi uspokojil s neúplnou a zjavne objektívne nepravdivou informáciou (u úhrade pohľadávky z výťažku v konkurze), nie je dostatočne relevantne odôvodnený záver súdu o tom, že je potrebné pričítať procesné zavinenie zastavenia konania žalovanému 3/ a v takom prípade by trovy konania žalovaného 3/ musel znášať žalobca. Opätovne podotkol, že na vyjadrenie sa k skutočnostiam, na ktoré odkazuje odvolací súd v závere bodu 31. odôvodnenia napadnutého uznesenia, t. j. podrobnejší oznam alebo opis okolností uspokojenia pohľadávky žalobcu, nebol žalovaný 3/ súdom vyzvaný - na rozdiel od žalobcu, ktorý na to však nereagoval, s čím sa súd bez ďalšieho uspokojil. S poukazom na uvedené dovolateľ navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok odvolacieho súdu v napadnutej časti zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

6. Žalobca vo vyjadrení k dovolaniu navrhol, aby dovolací súd dovolanie odmietol alebo zamietol a priznal mu proti žalovanému náhradu trov dovolacieho konania v plnom rozsahu.

7. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „dovolací súd“, resp. „najvyšší súd“) príslušný na rozhodnutie o dovolaní (§ 35 CSP) po zistení, že dovolanie podala v zákonom stanovenej lehote (§ 427 ods. 1 CSP) strana sporu zastúpená v súlade so zákonom (§ 429 ods. 1 CSP), v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), bez nariadenia pojednávania (§ 443, časť vety pred bodkočiarkou CSP), v rámci dovolacieho prieskumu dospel k záveru, že dovolanie žalovaného 3/ je nielen prípustné, ale aj dôvodné.

8. V zmysle § 419 CSP proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa.

9. Dovolateľ vyvodzoval prípustnosť dovolania z § 420 písm. f) CSP, podľa ktorého je dovolanie prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces. Dovolanie prípustné podľa § 420 CSP možno odôvodniť iba tým, že v konaní došlo k vade uvedenej v tomto ustanovení (§ 431 ods. 1 CSP). Dovolací dôvod sa vymedzí tak, že dovolateľ uvedie, v čom spočíva táto vada (§ 431 ods. 2 CSP).

10. Podstatou práva na spravodlivý súdny proces je možnosť fyzických a právnických osôb domáhať sa svojich práv na nestrannom súde a v konaní pred ním využívať všetky právne inštitúty a záruky poskytované právnym poriadkom; integrálnou súčasťou tohto práva je právo na relevantné, zákonu zodpovedajúce súdne konanie. Pod porušením práva na spravodlivý proces v zmysle § 420 písm. f) CSP treba rozumieť nesprávny procesný postup súdu spočívajúci predovšetkým v zjavnom porušení kogentných procesných ustanovení, ktoré sa vymyká nielen zo zákonného, ale aj z ústavnoprávneho rámca a ktoré (porušenie) zároveň znamená aj porušenie ústavou zaručených procesných práv spojených so súdnou ochranou. Ide napr. o právo na verejné pojednanie vecí za prítomnosti strany sporu, právo vyjadriť sa ku všetkým vykonávaným dôkazom, právo na riadne odôvodnenie rozhodnutia, na predvídateľnosť rozhodnutia, na zachovanie rovnosti strán v konaní, na relevantné konanie súdu spojené so zákazom svojvoľného postupu a na rozhodnutie o riadne uplatnenom nároku spojené so zákazom denegatio iustitiae (odmietnutia spravodlivosti).

11. Princípu práva na spravodlivý proces zodpovedá právo strany sporu, resp. účastníka konania na určitú kvalitu súdneho rozhodnutia a povinnosť súdu svoje rozhodnutie riadne odôvodniť.

12. Podľa § 387 ods. 3 veta druhá CSP odvolací súd sa musí v odôvodnení vysporiadať s podstatnými tvrdeniami uvedenými v odvolaní.

13. Dovolací súd uvádza, že aj v konaní na odvolacom súde treba dôsledne trvať na požiadavke úplnosti, výstižnosti a presvedčivosti odôvodnenia rozhodnutia odvolacieho súdu. Súčasťou obsahu práva na spravodlivé súdne konanie je právo strany sporu na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne odpovie na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany prednesené na súde prvej inštancie i v podanom odvolaní (§ 387 ods. 3 CSP). Dodržiavanie povinnosti odôvodniť rozhodnutie má zaručiť transparentnosť a kontrolovateľnosť rozhodnutí súdov, a tak vylúčiť svojvôľu v tomto procese. V právnom štáte by nemali vzniknúť pochybnosti, či sa súd s určitou, druhou stranou výslovne prezentovanou otázkou zaoberal, či nie; odpoveď by mala byť zrejماً z odôvodnenia súdneho rozhodnutia. Rovnako podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva platí, že judikatúra síce nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia; ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija proti Španielsku z 09. decembra 1994, séria A, č. 303 - A, s. 12, § 29, Hiro Balani proti Španielsku z 9. decembra 1994, séria A, č. 303 - B, Georgiadis proti Grécku z 29. mája 1997, Higgins proti Francúzsku z 19. februára 1998).

14. Žalovaný 3/ dovolaním napadol rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým rozhodol o náhrade trov konania, pričom vymedzil dovolací dôvod ustanovením § 420 písm. f) CSP, dovolací súd sa preto najskôr aj zaoberal otázkou prípustnosti podaného dovolania.

15. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na rozhodnutie dovolacieho súdu v uznesení Veľkého senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 29. septembra 2021 sp. zn. IVObo/2/2021: „Rozhodnutím, ktorým sa konanie pred odvolacím súdom o danej otázke končí pre účely posudzovania väd zmätočnosti v zmysle § 420 CSP, je aj rozhodnutie, ktorým odvolací súd rozhodol s konečnou platnosťou o odvolaní proti výroku o náhrade trov konania“. Obdobne aj vo viacerých svojich rozhodnutiach Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatoval prípustnosť dovolania vo výroku o trovách konania z dôvodu zmätočnosti vyplývajúcu z § 420 písm. f) CSP (napr. ICdo/157/2023, ICdo/54/2023, ICdo/5/2024, 8Cdo/266/2019, 4Cdo/69/2022, 2Cdo/89/2020 a iné).

16. Podľa § 256 ods. 1 CSP ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

17. K otázke náhrady trov konania dovolací súd uvádza, že v sporovom konaní sa pri náhrade trov konania uplatňuje zásada úspechu, v zmysle ktorej súd prizná náhradu trov konania strane, ktorá mala vo veci úspech, a to voči neúspešnej strane. Civilný sporový poriadok dopĺňa zásadu úspechu aj o zásadu procesnej zodpovednosti za zavinenie vyjadrenú v ustanovení § 256 CSP, v zmysle ktorého, ak strana procesne zaviní zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

18. Z rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že dôvodom zastavenia konania je späťvzatie žaloby, v nadväznosti na to, že dňa 15. 03. 2022 (t. j. ešte pred rozhodnutím dovolacieho súdu) bol na žalovaného 3/ vyhlásený konkurz a v rámci tohto konkurzu bola pohľadávka žalobcu rozvrhom výťažku uspokojená. Odvolací súd v súvislosti so zavinением pri zastavení konania uviedol, že sú dané podmienky na pripustenie späťvzatia žaloby, lebo žalobcom požadovaná suma bola podľa jeho oznámenia po podaní odvolania a po rozhodnutí odvolacieho súdu uhradená v rámci konkurzu vyhlásenom na majetok žalovaného 3/ a nie je už dôvod na ďalšie vedenie konania. Podľa tvrdenia žalobcu žalobou uplatnená pohľadávka bola uhradená, žalovaný 3/ v reakcii na späťvzatie žaloby nesúhlas so späťvzatím žaloby neprejavil a zároveň tvrdenie žalobcu o dôvode späťvzatia žaloby nepoprel a nijako nenamietal, že pohľadávku žalobcu daným spôsobom uspokojil. Preto v zmysle citovaného ustanovenia procesného predpisu odvolací súd toto späťvzatie žaloby pripustil, rozsudok súdu prvej inštancie v časti týkajúcej sa žalovaného 3/ zrušil a konanie zastavil.

19. Ústavný súd Slovenskej republiky v náleze sp. zn. II. ÚS 157/2019 z 20. februára 2020 konštatoval, že § 256 ods. 1 CSP modifikuje v otázke náhrady trov konania všeobecnú zásadu úspechu vo veci

zásadou procesnej zodpovednosti za zavinenie zastavenia konania. Trovy konania je teda povinná nahradiť tá zo strán, ktorá procesne zaviniла zastavenie konania. Pojem procesné zavinenie, použitý ustanovením § 256 CSP, sa tak posudzuje výlučne z procesného hľadiska. Ide o inštitút procesného práva a rozhodujúcimi skutočnosťami pre posúdenie uvedenej zodpovednosti za zavinenie sú skutočnosti, ktoré vznikli po začatí konania. Štandardným prípadom zastavenia konania je zastavenie konania z dôvodu späťvzatia žaloby, tak ako tomu bolo aj v prípade sťažovateľky. V zmysle ustálenej judikatúry všeobecných súdov interpretujúcej aplikáciu dotknutej zásady zodpovednosti za zavinenie v situáciách, aká nastala aj v posudzovanom prípade sťažovateľky, zásadne platí, že pokiaľ navrhovateľ zoberie svoj návrh späť, zastavenie konania zaviniа a je preto povinný uhradiť odporcovi trovy konania (napr. najvyšší súd sp. zn. 5MCdo/12/2008), iba žeby bolo preukázané, že späťvzatie žaloby bolo odôvodnené neskorším správaním žalovaného, ktorý sa celkom či v relevantnom rozsahu zachoval v zmysle žalobnej požiadavky (napr. Najvyšší súd Slovenskej republiky sp. zn. 7MCdo/4/2010).

20. Najvyšší súd v uznesení z 26. októbra 2023 sp. zn. 6Cdo/85/2023 konštatoval, že „kritérium procesného zavinenia sa posudzuje z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, že konanie bolo zastavené. Termín „zavinenia“ nemožno interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu k príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je prejav vôle spočívajúci v späťvzatí žaloby.“ Obdobný záver prijal najvyšší súd aj v uznesení zo 4. decembra 2024 sp. zn. 8Cdo/12/2023 kde uviedol, že „zmyslom využitia zásady zavinenia je sankčná náhrada trov konania, ktoré by pri jeho riadnom priebehu vznikli, uložená rozhodnutím súdu tomu, kto ich vznik zaviniа. Kritérium procesného zavinenia sa posudzuje z objektívneho hľadiska, a to vo vzťahu medzi tým, čo žalujúca strana v konaní požadovala, resp. akého výsledku sa domáhala a skutočnosťou, pre ktorú žalujúca strana neskôr vzala žalobu späť s tým, že konanie bolo zastavené. Pojem „zavinenie“ nemožno interpretovať v doslovnom jazykovom zmysle, ale vo vzťahu k príčinnej súvislosti, v ktorom príčinou je prejav vôle spočívajúci v späťvzatí žaloby.“

21. Z ustálených záverov konštantnej judikatúry teda vyplýva, že predpokladom pre právny záver konajúceho súdu o zavinení zastavenia konania pri späťvzatí žaloby druhou stranou (teda žalovaným) je skutkový stav predstavujúci situáciu, keď po začatí sporu žalovaný splní (žalobou tvrdenu) povinnosť, uzná tým dôvodnosť podanej žaloby (z procesného hľadiska), a vyvolá tým na strane žalobcu nevyhnutnosť späťvzatia podanej žaloby ešte pred vydaním samotného meritórneho rozhodnutia. Inými slovami, ide o situáciu, v ktorej po začatí konania ešte pred meritórnym rozhodnutím súdu o dôvodnosti podanej žaloby žalovaný koná v súlade s názorom žalobcu (vyjadreným v žalobe) a svojím konaním potvrdí existenciu žalovanej povinnosti jej dobrovoľným splnením (napr. Ústavný súd Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2899/2010 z 8. marca 2011). Aj z výslovného znenia § 256 ods. 1 CSP vyplýva, že súd náhradu trov konania prizná tej strane, ktorá zastavenie konania nezaviniа.

22. Z rozhodnutia odvolacieho súdu vyplýva, že odvolací súd pri svojom rozhodnutí o náhrade trov konania v bode 30 - 32 konštatoval, že k uspokojeniu pohľadávky žalobcu žalovaným 3/ ako ručiteľom z úverovej zmluvy došlo rozvrhom výťažku v konkurznom konaní, čo žalovaný 3/ nijako nepoprel, pričom túto skutočnosť súdu ani len neoznámil. Rovnako uspokojenie pohľadávky žalobcu uvedeným spôsobom súdu neoznámil ani žalobca. Stalo sa tak až v priebehu obnoveného odvolacieho konania v dôsledku rozhodnutia dovolacieho súdu, kedy to oznámil žalobca na výslovný dopyt odvolacieho súdu. Keďže v tomto prípade došlo k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby pre správanie sa žalovaného 3/, zo strany ktorého došlo k uspokojeniu pohľadávky žalobcu, tak na jeho strane odvolací súd videl z procesného hľadiska aj zodpovednosť za zastavenie konania ako takého. Pokiaľ žalobca žalobu zobral späť pre správanie sa žalovaného 3/, spočívajúce v úhrade žalovanej sumy po začatí konania, potom bolo potrebné konštatovať, že zastavenie konania z procesného hľadiska zaviniа tento žalovaný.

23. Z obsahu spisu vyplýva, že výzvou z 12. januára 2024 bol žalobca vyzvaný na oznámenie aktuálnej výšky žalovanej sumy voči žalovanému 3/, resp. na oznámenie, či na žalobe voči žalovanému 3/ už netrvá, nakoľko voči žalovaným 1/ a 2/ bolo právoplatne rozhodnuté.(č. 1 768) Žalobca v odpovedi na

predmetnú výzvu zo dňa 20. februára 2024 (č. l. 772) súdu oznámil, že na podanej žalobe netrvá, avšak aktuálnu výšku žalovanej sumy voči žalovanému neoznámil. Žalovaný po výzve súdu zo dňa 28. februára 2024, oznámil, že so späťvzatím žaloby súhlasí, avšak zároveň požadoval náhradu trov konania. 23.1. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí v bode 31 - 32 uviedol: „Keďže v tomto prípade dochádza k zastaveniu sporového konania v dôsledku späťvzatia žaloby pre správanie sa žalovaného 3/, zo strany ktorého došlo k uspokojeniu pohľadávky žalobcu, tak na jeho strane odvolací súd videl z procesného hľadiska aj zodpovednosť za zastavenie konania ako takého. Pokiaľ žalobca žalobu zobral späť pre správanie sa žalovaného 3/, spočívajúce v úhrade žalovanej sumy po začatí konania, potom bolo potrebné konštatovať, že zastavenie konania z procesného hľadiska zavinil tento žalovaný. Ak by žalobca žalobu zobral späť bez udania dôvodu alebo bez toho, aby išlo o reakciu na správanie sa žalovaného, a teda by nebolo možné pričítať procesné zavinenie žalovanému, v takom prípade by trovy konania žalovaného 3/ musel znášať žalobca. Žalobca však v tomto prípade žalobu zobral späť len pre správanie sa žalovaného z dôvodu úhrady žalovanej sumy (hoci v rámci vyhláseného konkurzu), čo žalovaný 3/ nijako nepoprel a odvolaciemu súdu ani neoznámil a neopísal podrobnejšie okolnosti uspokojenia pohľadávky žalobcu. Odvolací súd preto posúdil jeho návrh na priznanie náhrady trov celého konania voči žalobcovi ako nezodpovedajúci ustanoveniu § 256 ods. 1 CSP.

32. S ohľadom na obsah spisu odvolací súd urobil záver, že zastavenie konania vzhľadom na späťvzatie žaloby žalobcom bolo možné pričítať na vrub žalovaného 3/, pre správanie sa ktorého - úhradou žalovanej sumy v konkurznom konaní, v rámci ktorého si žalobca prihlásil svoju pohľadávku voči žalovanému 3/ - vzal žalobca voči nemu žalobu späť. Žalovaný 3/ uvedenú skutočnosť do konania sám neoznámil a nie sú známe ani ostatné okolnosti konkurzného konania.“

24. Dovolací súd v súlade s uvedeným konštatuje, že pokiaľ dovolateľ namietal nepreskúmateľnosť rozhodnutia odvolacieho súdu, namietal tak dôvodne. Odvolací súd vo svojom rozhodnutí konštatoval, že žalovaná suma bola výťažkom v konkurznom konaní uspokojená, neskúmajúc však ani výšku uspokojenej pohľadávky uspokojac sa s tým, že žalobca aktuálnu výšku žalovaného nároku opakovane neuviedol, a takisto ani žalovaný 3/, ktorý však na uvedenie výšky nároku vyzvaný nebol. Preto odôvodnenie rozhodnutia je v rozpore s obsahom spisu a jeho záver uvedený v odôvodnení je nejasný, vnútorne rozporný, bez uvedenia jasných dôvodov, na ktorých založil svoje rozhodnutie, nakoľko neskúmal správanie žalovaného 3/ spočívajúce v uspokojení žalovaného nároku, a to či predmetný nárok bol uspokojený celkom resp. v relevantnom rozsahu (žalobou tvrdený), čím by žalovaný 3/ uznal dôvodnosť podanej žaloby (z procesného hľadiska), a vyvolal tým na strane žalobcu nevyhnutnosť späťvzatia podanej žaloby ešte pred vydaním samotného meritórneho rozhodnutia.

25. Vzhľadom na uvedené, dovolanie žalovaného 3/ je za takejto situácie dôvodné, pretože v ňom opodstatnene namieta, že odvolací súd mu nesprávnym procesným postupom znemožnil, aby ako strana uskutočňoval jemu patriace procesné práva v miere porušujúcej právo na spravodlivý proces. Z dôvodu, že konanie bolo zaťažené vadou podľa § 420 písm. f) CSP, je potrebné rozhodnutie odvolacieho súdu zrušiť (§ 449 ods. 1 CSP) a vec mu vrátiť na ďalšie konanie (§ 450 CSP).

26. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

27. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.